

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

หน่อไม้เป็นต้นอ่อนของไผ่ ที่จะเจริญเติบโตไปเป็นต้นไผ่ ซึ่งหน่อไม้จัดได้ว่าเป็นผักที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ทั้ง คาร์โบไฮเดรต โปรตีน วิตามิน กรดอะมิโนที่จำเป็นต่อร่างกายและร่างกายไม่สามารถผลิตเองได้ มีกาใยอาหารที่ช่วยให้ร่างกายนำกากและสารพิษออกสู่ภายนอกได้อย่างรวดเร็วเพื่อช่วยป้องกันมะเร็งลำไส้ใหญ่ รวมถึงหน่อไม้ยังสามารถนำมาทำอาหารได้หลากหลายอย่าง อีกทั้งยังเป็นที่ยิยมของคนไทยโดยเฉพาะประชาชนในภาคเหนือและภาคอีสาน และเนื่องจากฤดูกาลของหน่อไม้สดจะอยู่ในช่วงกลางเดือนกรกฎาคม ถึงต้นเดือนตุลาคม ซึ่งหากต้องการบริโภคหน่อไม้สดนอกฤดู ต้องทำการแปรรูปหน่อไม้ในรูปแบบต่างๆ เช่น หน่อ ไม้อบแห้ง หรือ หน่อ ไม้ อัดป๊อบ เป็นต้น

อุตสาหกรรมการทำหน่อ ไม้อัดป๊อบ ได้ถือกำเนิดมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่นิยมบริโภคหน่อ ไม้ เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถรับประทานหน่อ ไม้ได้ตลอดฤดูกาล ซึ่งเดิมกรรมวิธีในการผลิตหน่อ ไม้แบบดั้งเดิมตามภูมิปัญญาชาวบ้าน มีมายาวนานถึง 30 ปี ด้วยวิธีการต้ม โดยการใช้ความร้อนโดยตรงกับป๊อบเป็นเวลาประมาณ 1-2 ชั่วโมง แล้วจึงทำการปิดฝาโดยการมัดกรี (การใช้ตะกั่วเป็นตัวเชื่อมในการปิดฝาป๊อบ) ต่อมาจึงมีการพัฒนากรรมวิธีในการผลิต โดยการบรรจุหน่อ ไม้ลงภาชนะบรรจุ ทำการฆ่าเชื้อโดยผ่านกรรมวิธีใช้ความร้อนเพื่อยับยั้งการเจริญเติบโต หรือการขยายพันธุ์ของจุลินทรีย์ได้ และทำการปิดฝา ต่อมาเมื่อประมาณต้นปี 2549 ได้เกิดเหตุการณ์อาหารเป็นพิษเนื่องจากหน่อ ไม้อัดป๊อบชนิดกรดต่ำที่รุนแรงขึ้น (Good Hygiene Practice, 2549) ส่งผลให้หน่วยงานของรัฐต้องเข้ามาควบคุมดูแลด้านความปลอดภัยในอาหาร หน่อ ไม้ป๊อบจึงต้องมีสติ๊กเกอร์รับรองจากสาธารณสุขจึงจะสามารถจำหน่ายได้ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2549 เป็นต้นไป (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา, 2549) โดยในจังหวัดลำปาง มีผู้ประกอบการ การผลิตหน่อ ไม้อัดป๊อบที่ได้รับมาตรฐาน มาขึ้นทะเบียนกับทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง และยังคงดำเนินกิจการอยู่ในฤดูกาลผลิต ปี 2553 จำนวนทั้งสิ้น 6 ราย (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดลำปาง, 2553)

โครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง ขึ้นอยู่กับสาขาเหมืองแร่และเหมืองหิน สาขาขายส่งและขายปลีก และสาขาอุตสาหกรรมเป็นสำคัญ (สำนักงานคลัง จังหวัดลำปาง, 2552) โดยการผลิตหน่อไม้อัดปืบนั้นจัดอยู่ในส่วนของสาขาอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อโครงสร้างเศรษฐกิจของจังหวัดลำปาง การทำอุตสาหกรรมผลิตหน่อไม้อัดปืบถือว่าเป็นอาชีพที่สร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้านหลังจากการฤดูการทำนา เป็นการสร้างงานสร้างอาชีพ เพื่อให้ชาวบ้านมีรายได้และเป็นการยกระดับความเป็นอยู่ของชาวบ้านให้ดีขึ้น รวมถึงทำให้ประชาชนในประเทศได้มีโอกาสบริโภคหน่อไม้อัดปืบที่ได้มาตรฐานถูกหลักอนามัย และเป็นการขยายฐานการส่งออกหน่อไม้อัดปืบไปยังต่างประเทศ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจทำการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหน่อไม้อัดปืบ ในจังหวัดลำปาง เพื่อเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการลงทุนผลิตหน่อไม้อัดปืบของผู้ที่สนใจ รวมถึงยังเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหน่อไม้อัดปืบ ในจังหวัดลำปาง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบ ต้นทุนและผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตหน่อไม้อัดปืบ ในจังหวัดลำปาง
2. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจลงทุนในการผลิตหน่อไม้อัดปืบ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเองและเป็นการสร้างรายได้ให้ผู้อื่นในท้องถิ่น

นิยามศัพท์

ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนจากการลงทุนทำหน่อไม้อัดปืบ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการลงทุนทุกอย่างที่เกี่ยวข้องในการทำหน่อไม้อัดปืบ ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบไปจนกระทั่งเป็นสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย

ผลตอบแทน หมายถึง ผลตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนการทำหน่อไม้อัดปืบซึ่งได้จากการจำหน่ายหน่อไม้อัดปืบหักค่าใช้จ่ายในการลงทุนแล้ว

หน่อไม้อัดปืบ หมายถึง การนำหน่อไม้ชนิดต่างๆที่บริโภคได้ มาปอกเปลือก อาจหันเป็นชิ้นตามต้องการนำไปบรรจุในปืบ เติมน้ำเพิ่มความเป็นกรดในปริมาณที่เหมาะสมเพื่อยับยั้งการเจริญเติบโตของเชื้อจุลินทรีย์ และนำไปให้ความร้อนเพื่อฆ่าเชื้อที่อุณหภูมิและระยะเวลาที่เหมาะสม แล้วทำการปิดฝาภาชนะบรรจุ

ผู้ผลิตหนังสือฉบับนี้ หมายถึง ผู้ผลิตหนังสือฉบับนี้ในจังหวัดลำปาง และได้ขึ้น
ทะเบียนกับทางราชการที่จังหวัดลำปาง และยังคงดำเนินการอยู่ในฤดูกาลผลิตปี 2553 จำนวน
6 ราย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved